

Національна академія наук України
Головна астрономічна обсерваторія
ПРОТОКОЛ
засідання Вченої ради ГАО
14.09.2017 р. № 12
м. Київ

Учену раду ГАО НАН України в складі 26 осіб затверджено Постановою Бюро Відділення фізики і астрономії НАН України від 04.07.2017 р. (протокол № 5).

ПРИСУТНІ:

17 членів Ученої ради – акад. НАН України **Я.С. Яцків** (*голова Вченої ради*), к.ф.-м.н. **С.Г. Кравчук** (*заст. голови Вченої ради*), к.ф.-м.н. **Л.М. Свачій** (*учений секретар Ученої ради*), акад. НАН України **Ю.І. Ізотов**, чл.-кор. НАН України **Н.Г. Шукіна**, чл.-кор. НАН України **Л.С. Пілюгін**, д.ф.-м.н. **Н.Г. Гусєва**, д.ф.-м.н. **Ж.М. Длугач**, д.ф.-м.н. **Я.В. Павленко**, д.ф.-м.н. **Ю.І. Федоров**, к.ф.-м.н. **П.П. Корсун**, к.ф.-м.н. **В.К. Тарадій**, к.ф.-м.н. **Б.О. Шахов**, к.ф.-м.н. **І.Б. Вавилова**, к.ф.-м.н. **А.А. Василенко**, к.ф.-м.н. **М.М. Медведський**, к.ф.-м.н. **П.Ф. Лазоренко**

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Про членів МАС від ГАО НАН України
(*доповідають акад. Я.С. Яцків, І.Б. Вавилова*).
2. Висунення кандидатури А.А. Еліїва для вступу в докторантуру ГАО НАН України (*доповідають І.Б. Вавилова, Л.М. Свачій*).
3. Різне.

1. **СЛУХАЛИ:** Про членів МАС від ГАО НАН України.

Голова Вченої ради ГАО НАН України акад. НАН України **Я.С. Яцків** поінформував присутніх про те, що Міжнародний астрономічний союз (МАС) недавно оголосив перереєстрацію його членів. Потреба перереєстрації зумовлена кількома причинами, серед яких недостатня наукова активність деяких його членів. Є певні критерії, за якими особа може бути обрана членом МАС, крім того, запроваджено кілька категорій членів МАС. Співробітники ГАО НАН України належать до третьої категорії членів МАС. Цьогоріч Міжнародний астрономічний союз запропонував дві нові категорії його членів: почесні члени МАС; юніори (IAU Junior Member) — магістри, так звані постдоки (постдок — Postdoctoral Fellow) тощо. Категорія юніорів запроваджується для того, щоб підвищити участь молодих науковців у діяльності МАС. Акад. Я.С. Яцків нагадав присутнім, що Рада Української астрономічної асоціації (УАА) має повноваження Національного комітету України в МАС. Далі доповідач надав слово к.ф.-м.н., віце-президентові УАА І.Б. Вавиловій.

І.Б. Вавилова поінформувала присутніх про те, що тепер членами МАС є понад 160 українських астрономів (крім співробітників Кримської астрофізичної обсерваторії), і назвала кількісне представництво в МАС від тієї чи іншої астрономічної організації України. Далі доповідачка перерахувала співробітників ГАО НАН України, котрі є членами МАС. Після цього І.Б.Вавилова назвала тих членів МАС (їх приблизно 10), котрі вже не працюють в ГАО НАН України, або мають слабкі зв'язки з Обсерваторією, чи ГАО НАН України не є їхнім основним місцем роботи (к.ф.-м.н. Ольга і Сергій Болотіни, д.ф.-м.н. А.П. Відьмаченко, д.ф.-м.н. Д.П. Дума, к.ф.-м.н. О.Е. Розенбуш, д.ф.-м.н. А.І. Яценко та ін.).

Акад. **Я.С. Яцків**: Є така пропозиція — просити керівників наукових відділів Обсерваторії, у відділах яких працювали чи працюють за сумісництвом або на громадських засадах ті особи, котрих можна вважати неактивними членами МАС, запропонувати цим особам висловити своє бажання щодо способу продовження їхнього перебування серед членів Міжнародного астрономічного союзу: або ці особи самі напишуть заяви щодо членства в МАС і будуть індивідуальними його членами або ввійдуть в МАС через УАА, ставши перед тим членами УАА. Наприклад, О.В. Болотіна та М.М. Кисельов можуть стати членами УАА, а після цього зареєструватися в МАС. Бажання Сергія Болотіна я запитаю в нього. А керівників підрозділів ГАО прошу до 15 жовтня цього року вирішити це питання щодо інших названих осіб. Також прошу керівників відділів запропонувати нові кандидатури щодо членства в МАС, зокрема кандидатури для категорії «юніори».

Акад. **Ю.І. Ізотов**: У мене запитання — що то за категорія: *юніори*? Хто може бути членом МАС в категорії *юніори*?

І.Б. Вавилова: Виконавчий комітет МАС пропонує ввести нову категорію «*IAU Junior Member*». До неї можуть належати аспіранти (PhD Students), молоді постдоки (post-Doc researchers) в галузі астрономії.

Акад. **Ю.І. Ізотов**: М.М. Кисельов публікує статті як співробітник КраО РАН, а не ГАО НАН України. То він може бути членом МАС з подання КраО.

Акад. **Я.С. Яцків**: Подивимося, чи буде він звертатися до ГАО НАН України щодо членства в МАС.

УХВАЛИЛИ: Інформацію про запроваджену Міжнародним астрономічним союзом (МАС) перереєстрацію його членів взяти до відома. Керівникам наукових відділів ГАО НАН України, у відділах яких працювали чи працюють за сумісництвом або на громадських засадах ті особи, котрих можна вважати неактивними членами МАС, запропонувати цим особам до 15 жовтня 2017 р. висловити своє бажання щодо способу продовження їхнього перебування серед членів МАС. Керівникам наукових підрозділів ГАО НАН України до 15 жовтня 2017 р. запропонувати нові кандидатури щодо членства в МАС, зокрема кандидатури для категорії «юніори».

2. СЛУХАЛИ: Про висунення кандидатури старшого наукового співробітника відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України А.А. Еліїва щодо зарахування в докторантуру Головної астрономічної обсерваторії НАН України.

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово вченому секретареві Обсерваторії Л.М.Свачій.

Л.М. Свачій: Обсерваторія має можливість цього року зарахувати одну особу в докторантуру. Бажання навчатися в докторантурі виявив Андрій Андрійович Еліїв — старший науковий співробітник відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України.

Далі Л.М. Свачій ознайомила присутніх з деякою інформацією щодо особової справи А.А. Еліїва та прочитала наукову характеристику, яку йому надала д.ф.-м.н. В.Ю. Караченцева — провідний науковий співробітник відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України.

В обговоренні виступу взяли участь: акад. **Я.С. Яцків**, акад. **Ю.І. Ізотов**, **І.Б. Вавилова**, **Ю.І. Федоров**, зокрема акад. Я.С. Яцків відмітив доцільність докторантури в ГАО НАН України, І.Б. Вавилова докладно розповіла про наукові здобутки та плани А.А. Еліїва, а Ю.І. Федоров наголосив на високому науковому потенціалі А.А. Еліїва.

УХВАЛИЛИ: За результатами голосування (за — 14, проти — 2, утрималися — 1) рекомендувати кандидатуру кандидата фізико-математичних наук, старшого наукового співробітника відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України Еліїва Андрія Андрійовича для зарахування в докторантуру Головної астрономічної обсерваторії НАН України.

3.

а) СЛУХАЛИ: Про припинення публікації статей авторів з Російської Федерації в наукових журналах, котрі видає ГАО НАН України.

Акад. **Я.С. Яцків** поінформував присутніх про те, що Видавнича рада НАН України недавно рекомендувала надалі не приймати до друку у виданнях НАН України рукописів авторів з Російської Федерації. Доповідач наголосив, що це рішення стосується і видань ГАО НАН України.

В обговоренні взяв участь **С.Г. Кравчук**, котрий висловив думку, що в такому разі російська видавнича компанія «Pleiades Publishing», яка перекладає журнал Обсерваторії «Кинематика и физика небесных тел» англійською мовою для публікації у США, з часом розірве Угоду про співпрацю з ГАО НАН України.

УХВАЛИЛИ: Інформацію про припинення публікації статей авторів з Російської Федерації в наукових журналах ГАО НАН України взяти до відома.

б) СЛУХАЛИ: Про висунення наукових робіт для присудження Премії НАН України ім. Є.П. Федорова

Акад. **Я.С. Яцків** поінформував присутніх про можливість висунути пропозиції на здобуття Премії НАН України імені Є.П. Федорова, котру присуджують за видатні роботи в галузі теоретичної та прикладної астрономії. Далі доповідач відмітив, що вже подано дві пропозиції: *«Розробка програмного забезпечення та результати застосування для спостережень тіл Сонячної системи»* (В.М. Андрук, В.Є. Саваневич, Ю.М. Іващенко) та *«Розробка нового програмно-апаратного комплексу лазерно-локаційної станції ГАО»* (М.М. Медведський, Ю.М. Глущенко, В.О. Пан).

М.М. Медведський доповнив розповідь акад. Я.С. Яцківа, зазначивши що на сьогоднішньому засіданні відділу астрометрії та космічної геодинаміки ГАО НАН України ухвалено подати першу з названих пропозицій.

Акад. **Я.С. Яцків**: Прошу керівників інших наукових підрозділів Обсерваторії до 10 жовтня цього року подати пропозиції від їхніх відділів на здобуття Премії НАН України імені Є.П. Федорова. На наступне засідання Вченої ради ГАО потрібно, щоб були підготовлені всі документи щодо таких пропозицій.

В обговоренні взяв участь **С.Г. Кравчук**.

УХВАЛИЛИ: Інформацію про можливість висунення наукових робіт для присудження Премії НАН України ім. Є.П. Федорова взяти до відома. Керівникам наукових підрозділів ГАО НАН України до 10 жовтня 2017 р. подати пропозиції на здобуття Премії НАН України ім. Є.П. Федорова.

в) СЛУХАЛИ: Про ситуацію в обсерваторії на п. Терскол у Приельбруссі.

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово директорові МЦАМЕД В.К. Тарадієві.

В.К. Тарадій розповів про ситуацію в обсерваторії на п. Терскол у Приельбруссі, зокрема про стихійне лихо 31.08.—1.09.2017 р. У ніч з 31 серпня на 1 вересня ц.р. в районі поселень Ельбрус і Верхній Баксан у Кабардино-Балкарії зійшов потужний селевий потік — стрімкий короткочасний гірський потік рідкого мулу та уламків гірських порід. 27 туристичних баз у тому районі виявилися відрізнаними від цивілізації. Обсерваторія залишилася неушкодженою.

УХВАЛИЛИ: Інформацію про ситуацію в обсерваторії на п. Терскол взяти до відома.

г) СЛУХАЛИ: Про використання спостережного комплексу ГАО НАН України АЗТ-2. Про стратегію ГАО НАН України щодо використання спостережних інструментів обсерваторії на п. Терскол (Приельбрусся).

Акад. **Я.С. Яцків** повідомив присутніх про те, що постало питання стосовно використання спостережного комплексу ГАО НАН України АЗТ-2. Доповідач попросив голову астрофізичного семінару ГАО НАН України С.Г.Кравчука провести астрофізичний семінар, на якому обговорити це питання, а після того доповісти про ухвалені рішення на засіданні Вченої ради ГАО НАН України. Крім того, акад. Я.С. Яцків попросив керівників наукових відділів обговорити з

колегами стратегію ГАО НАН України щодо використання спостережних інструментів обсерваторії на п. Терскол (Приельбрусся).

УХВАЛИЛИ: Голові астрофізичного семінару ГАО НАН України С.Г.Кравчукові провести астрофізичний семінар, на якому обговорити питання про використання спостережного комплексу ГАО НАН України АЗТ-2. Керівникам наукових відділів ГАО НАН України подати пропозиції щодо стратегії ГАО НАН України стосовно використання спостережних інструментів обсерваторії на п. Терскол (Приельбрусся).

Голова Вченої ради ГАО НАН України

акад. НАН України Я.С. Яцків,

учений секретар Ученої ради ГАО НАН України

Л.М. Свачій.